

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Strgjfl. § 16 a *Straffegjennomføring utenfor fengsel med elektronisk kontroll*

Dersom den idømte ubetingede fengselsstraffen eller resterende tid frem til forventet løslatelse er inntil 6 måneder, og det er hensiktsmessig for å sikre en positiv utvikling og motvirke ny kriminalitet, kan straffen gjennomføres utenfor fengsel når det settes vilkår om at domfelte skal være undergitt elektronisk kontroll. Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal ikke besluttes dersom formålet med straffen eller hensynet til en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring taler imot det.

Kriminalomsorgen skal i alle tilfeller vurdere om domfelte som er under 18 år eller varig soningsudyktig, oppfyller vilkårene for å gjennomføre straffen utenfor fengsel med elektronisk kontroll. For domfelte som er under 18 år eller varig soningsudyktig, gjelder ikke vilkåret etter første ledd om at den idømte fengselsstraff eller resterende tid frem til forventet løslatelse er inntil 6 måneder.

Bestemmelsene i § 16 annet til syvende ledd gjelder tilsvarende.

Dersom det er nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av straffegjennomføring med elektronisk kontroll, kan kriminalomsorgen beslutte bruk av digital teknologi for å kontrollere domfeltes identitet, geografiske posisjon, bevegelse og eventuelle rusbruk. Personopplysninger som behandles ved kontroll etter første punktum skal slettes etter endt straffegjennomføring, med mindre de inngår i en sak om brudd på forutsetninger eller vilkår etter § 16 annet og tredje ledd.

Tilføyd ved lov 20 des 2019 nr. 105 (ikr. 1 juli 2020 iflg. res. 19. juni 2020 nr. 1245), endret ved lov 20 des 2019 nr. 105 (ikr. 1 sep 2020 iflg. res. 19 juni 2020 nr. 1245, gjelder fjerde ledd)

Forskriften § 7-1 Formål

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll etter straffegjennomføringsloven § 16 a er en straffegjennomføringsform utenfor fengsel, som har til hensikt å fremme domfeltes mulighet til å kunne ivareta sine sosiale og økonomiske forpliktelser under straffegjennomføringen, å bidra til en hensiktsmessig progresjon og å redusere faren for ny kriminalitet.

Forskriften § 7-2 Hvem som kan innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Domfelte som ikke har påbegynt straffegjennomføring av ubetinget fengselsstraff på inntil seks måneder og som oppfyller vilkårene for elektronisk kontroll, kan innvilges helgjennomføring av straffen på denne måten for å unngå eventuelle negative konsekvenser av et fengselsopphold.

Domfelte som har påbegynt straffegjennomføring og som oppfyller vilkårene for elektronisk kontroll, kan overføres til delgjennomføring på denne måten inntil seks måneder av den resterende tiden frem til forventet løslatelse, som et ledd i en hensiktsmessig progresjon. En slik overføring kan ikke foretas før en tredel av den ubetingede straffen er gjennomført, med mindre domfelte er under 18 år eller er varig soningsudyktig. Med soningsudyktig menes domfelte eller innsatte som ikke er i stand til å gjennomføre straff i fengsel etter straffegjennomføringsloven § 10 første ledd bokstav a til c eller institusjon i etter straffegjennomføringsloven § 12 av helsemessige årsaker.

Taler formålet med straffen eller sikkerhetsmessige grunner mot det, det er grunn til å anta at domfelte vil unndra seg gjennomføringen eller det ellers anses utilrådelig, skal domfelte ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Domfelte som er dømt for seksuallovbrudd etter straffeloven kapittel 26 eller voldslovbrudd etter straffeloven §§ 274, 275, 277, 279, 281 til 286 eller 288 skal ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Domfelte som er dømt for voldslovbrudd etter straffeloven §§ 271 til 273, 278, 280 eller 287, eller som har fått straffen fastsatt etter straffeloven § 276 annet ledd, kan innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll, med mindre forholdet er begått mot barn eller en person som vedkommende bodde eller fortsatt bor sammen med, eller domfelte er domfelt for lignende forhold tidligere. Første og annet punktum gjelder ikke domfelte som er under 18 år eller varig soningsudyktig.

Domfelte som er siktet for nye straffbare forhold eller besluttet endelig utvist fra landet, skal ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll med mindre det foreligger særlige grunner.

16a 1 Generelt

16a 1.1 Definisjon av hel- og delgjennomføring

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal gjelde for domfelte som er idømt inntil seks måneder ubetinget fengselsstraff (helgjennomføring) eller har inntil seks måneder igjen til forventet løslatelse (delgjennomføring).

16a 1.2 Helgjennomføring

Helgjennomføring vil være særlig egnet for domfelte som er unge, eller som ikke har gjennomført straff i fengsel tidligere blant annet for å unngå eventuelle negative konsekvenser som følge av et fengselsopphold. Hensynet til domfeltes mulighet til å fortsette eller begynne på skole, arbeid eller annen hensiktsmessig sysselsetting skal tillegges stor vekt.

16a 1.3 Delgjennomføring

Overføring fra fengsel til straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal bidra til en hensiktsmessig progresjon, sikre en positiv utvikling og gi en gradvis overgang til et liv i frihet. Videre bør straffegjennomføring med elektronisk kontroll totalt sett fremstå som egnet med tanke på muligheter for å leve et liv uten kriminalitet.

Ved delgjennomføring skal kriminalomsorgen ta foreløpig stilling til tidspunkt for mulig løslatelse før søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan vurderes. Dersom prøveløslatelse etter utholdt 2/3-tid ikke anses som tilrådelig på det aktuelle tidspunkt, skal delgjennomføring med elektronisk kontroll vurderes som alternativ til videre straffegjennomføring i fengsel, jf. retningslinjene til § 42 punkt 42.2.2.2. Løslatelse ved halv tid etter straffegjennomføringsloven § 42 tredje ledd omfattes normalt ikke, da denne bestemmelsen er ment å ivareta andre hensyn enn utslusing fra fengsel.

Domfelte som får fradrag i straffen for utholdt varetekt, kan overføres direkte til straffegjennomføring med elektronisk kontroll dersom tiden som er gjennomført i varetekt strekker seg ut over 1/3 av straffetiden og vilkårene for delgjennomføring med elektronisk kontroll ellers er oppfylt. Hvis domfelte er løslatt fra varetekt, er det ikke nødvendig at domfelte innsettes i fengsel før overføring til straffegjennomføring med elektronisk kontroll skjer. I slike tilfeller må en i vurderingen av om domfelte skal motta informasjon og søknadsskjema til elektronisk kontroll se hen til straffens lengde etter fratrukket varetekt.

16a 1.4 *Bosted*

Domfelte anses bosatt der hvor vedkommende er folkeregistrert eller bor midlertidig. Midlertidig bosted kan for eksempel være der hvor domfelte studerer eller midlertidig flytter til under straffegjennomføringsperioden. Det kan godtas at domfelte bor hos andre under straffegjennomføringen, som f.eks. slekt eller venner.

Helt unntaksvis kan også opphold i egnet institusjon regnes som bosted, se nærmere under pkt. 16a 2.1.1.

16a 1.5 *Domfelte unntatt fra straffegjennomføring med elektronisk kontroll*

Forvaringsdømte og bøtesonere skal ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan ikke gjennomføres under opphold på institusjon i form av straffegjennomføring i medhold av § 12. Domfelte kan imidlertid overføres til delgjennomføring med elektronisk kontroll etter opphold på § 12-institusjon dersom vilkårene for øvrig er oppfylt.

Domfelte som etter brudd på samfunnsstraff, ungdomsstraff, narkotikaprogram med domstolskontroll eller program mot ruspåvirket kjøring får straffen omgjort til fengselsstraff kan etter en konkret vurdering innvilges delgjennomføring, men som hovedregel ikke helgjennomføring med elektronisk kontroll. Det samme gjelder domfelte som etter brudd på vilkår for prøveløslatelse gjeninnsettes i fengsel. Unntak ved helgjennomføring kan gjøres for domfelte under 18 år, domfelte inntil 25 år, samt varig soningsudyktige.

I de tilfeller hvor domfelte har trukket samtykket til gjennomføring av samfunnsstraff, ungdomsstraff, narkotikaprogram med domstolskontroll eller program mot ruspåvirket kjøring som følge av at det heller er ønskelig å gjennomføre straff med elektronisk kontroll skal det foretas en konkret skjønnsmessig vurdering om elektronisk kontroll bør innvilges.

16a 1.6 *Domfelte som er idømt flere straffereaksjoner*

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan innvilges for flere dommer samtidig, så lenge den samlede lengden på den ubetingede fengselsstraffen ikke overstiger seks måneder. Dersom domfelte har to eller flere dommer hvor den ubetingede fengselsstraff til sammen overstiger seks måneder, skal helgjennomføring med elektronisk kontroll ikke innvilges.

Domfelte som er idømt kombinert samfunnsstraff og ubetinget fengselsstraff kan gjennomføre den ubetingede fengselsstraffen med elektronisk kontroll.

Det samme gjelder domfelte som idømmes en kombinasjon av betinget og ubetinget fengselsstraff, såfremt den samlede lengde ubetinget fengselsstraff ikke overskrider seks måneder.

16a 1.7 *Tilrådelighets- formåls- og sikkerhetsvurdering*

Det skal i alle tilfeller foretas en tilrådelighets-, formåls- og sikkerhetsvurdering etter § 7-2 tredje ledd.

Ved vurderingen av om straffegjennomføring med elektronisk kontroll er tilrådelig skal det særlig tas hensyn til den type lovbrudd domfelte er dømt for. Det skal videre tas hensyn til det straffbare forholdets alvorlighetsgrad, hvem det er begått mot og den allmenne rettsoppfatning.

Det skal ved vurderingen legges vekt på hvor lang tid det har gått siden det straffbare forhold ble begått og om det foreligger gjentakelsesfare. Det skal særlig tas hensyn til fornærmede og dennes pårørende, for eksempel dersom noen av disse bor i domfeltes nabolag. Behovet for samfunnsbeskyttelse skal tillegges stor vekt og skal inngå som en viktig del av vurderingen.

Også domfeltes straffehistorikk skal vektlegges. Det må blant annet tas hensyn til om domfelte tidligere straffet for en type kriminalitet som ville utelukke straffgjennomføring med elektronisk kontroll.

Dersom domfelte er under 25 år eller dersom det er grunn til å tro at domfelte ikke vil være i stand til å gjennomføre straffen i fengsel på grunn av sin helsesituasjon, skal dette tillegges stor vekt. Domfelte som opptrer truende under saksforberedelsen, er påvirket av rusmidler eller på annen måte unnlater å medvirke til saksforberedelsen, skal som hovedregel anses uegnet for straffgjennomføring med elektronisk kontroll.

Hvilken vekt man skal tillegge de ulike momentene vil variere fra sak til sak, og ut fra hvilke øvrige opplysninger man har i saken.

I vurderingen av sikkerhetsmessige forhold kan det legges vekt på blant annet om domfelte har begått kriminalitet under tidligere straffgjennomføring. Det kan videre blant annet vektlegges om domfelte har brutt vilkårene for samfunnsstraff, møteplikt eller annen straffgjennomføring utenfor fengsel, samt om vedkommende tidligere har unndratt seg straffgjennomføring eller unnlatt å møte til straffgjennomføring. Det vises for øvrig til retningslinjer vedrørende alminnelige prinsipper for sikkerhetsvurdering.

Dersom det fremstår som nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av straffen utenfor fengsel, kan kriminalomsorgen fastsette særlige vilkår, jf. strgfjl. § 16 tredje ledd og retningslinjene pkt. 16a 3.3 *Fastsettelse av særlige vilkår*.

16a 1.8 Særlig om seksuallovbrudd hvor straffgjennomføring med elektronisk kontroll ikke skal innvilges

Domfelte som er dømt for seksuallovbrudd etter straffeloven kapittel 26 skal ikke innvilges straffgjennomføring med elektronisk kontroll. Det gjelder for både hel- og delgjennomføring, uavhengig av alvorlighetsgrad og hvem som er den fornærmede.

Dette gjelder likevel ikke dersom domfelte er under 18 år eller varig soningsudyktig, jf. forskriften § 7-2 fjerde ledd siste punktum, eller dersom straffgjennomføring med elektronisk kontroll vurderes å være til barnets beste, jf. pkt. 16a 2.4.

16a 1.9 Særlig om voldslovbrudd hvor straffgjennomføring med elektronisk kontroll ikke skal innvilges

Domfelte som er dømt for voldslovbrudd etter straffeloven § 274 (grov kroppsskade), § 275 (drap), § 277 (medvirkning til selvmord og til selvpåført skade på kropp eller helse), § 279 (forbund om drap eller å volde betydelig skade på kropp og helse), § 281 (uaktsom forvoldelse av død), § 282 (mishandling i nære relasjoner), § 283 (grov mishandling i nære relasjoner), § 284 (kjønnslemlestelse), § 285 (grov kjønnslemlestelse), § 286 (vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper), § 288 (hensettelse i hjelpeløs tilstand mv.), skal ikke innvilges straffgjennomføring med elektronisk kontroll. Det gjelder for både hel- og delgjennomføring, uavhengig av alvorlighetsgrad og hvem som er den fornærmede.

Dette gjelder likevel ikke dersom domfelte er under 18 år eller varig soningsudyktig, jf. forskriften § 7-2 fjerde ledd siste punktum, eller dersom straffegjennomføring med elektronisk kontroll vurderes å være til barnets beste, jf. pkt. 16a 2.4.

Med særskilt utsatte yrkesgrupper i strl. § 286 menes helsepersonell som yter medisinsk begrunnet helsehjelp, brann- og redningspersonell som yter innsats i oppdrag, personer som forestår allment tilgjengelig persontransport (for eksempel jernbane, trikk, buss eller lignende) og personer som har ansvar for opplæring i grunnskole eller videregående skole. Listen er uttømmende.

16a 1.10 Særlig om voldslovbrudd hvor straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan innvilges

Domfelte som er dømt for voldslovbrudd etter straffeloven § 271 (kroppskrenkelse), § 272 (grov kroppskrenkelse), § 273 (kroppsskade), § 278 (medlidenhetsdrap), § 280 (uaktsom forvoldelse av betydelig skade på kropp eller helse), § 287 (forsømmelse av hjelpeplikt), eller som har fått straffen fastsatt etter straffeloven § 276 annet ledd (drap eller betydelig skade på kropp eller helse etter samtykke fra den fornærmede), kan innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll, med mindre forholdet er begått mot barn eller en person som vedkommende bodde eller fortsatt bor sammen med, eller domfelte er domfelt for lignende forhold tidligere.

Med «bodde sammen med» menes vedkommende som domfelte bodde sammen med på gjerningstidspunktet. Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal heller ikke innvilges dersom lovbruddet ble begått mot noen domfelte fortsatt bor sammen med, uavhengig av om en eventuell samboende samtykker.

Med «lignende forhold» menes tidligere domfellelser for voldslovbrudd som nevnt over eller tidligere domfellelser etter tilsvarende bestemmelser i gjeldende strafflovgivning på tidspunktet handlingen ble begått.

Med «tidligere» menes alle tidligere domfellelser ti år tilbake i tid fra tidspunktet for vurdering av søknad om elektronisk kontroll.

Begrensningene som fremgår over gjelder ikke domfelte som er under 18 år eller varig soningsudyktig, jf. forskriften § 7-2 fjerde ledd siste punktum. Begrensningene gjelder videre ikke dersom straffegjennomføring med elektronisk kontroll vurderes å være til barnets beste, jf. pkt. 16a 2.4.

16a 1.11 Nye straffbare forhold

Dersom domfelte er siktet for nye straffbare forhold, jf. straffeprosessloven § 82, skal straffegjennomføring med elektronisk kontroll ikke innvilges med mindre det foreligger særlige grunner. De nye straffbare forhold kan være begått før eller etter de straffbare forholdene som er pådømt i den dommen som det søkes om EK. Det avgjørende her er om domfelte er siktet for straffbare forhold på tidspunktet for vurdering av søknad om straffegjennomføring.

Med «særlige grunner» menes spesielle forhold som *for eksempel* at domfelte er mindreårig, soningsudyktig eller av hensyn til barnets beste.

I vurderingen av om elektronisk kontroll kan innvilges til tross for at domfelte er siktet skal det også ses hen til det nye straffbare forholdets alvorlighetsgrad og om det eventuelt kan medføre ubetinget fengselsstraff.

16a 1.12 Særlig om utenlandske domfelte

Det er en forutsetning for innvilgelse av straffegjennomføring med elektronisk kontroll at domfelte med utenlandsk statsborgerskap har oppholdstillatelse i Norge. Alle utenlandske statsborgere må ha oppholdstillatelse for å kunne ta arbeid og opphold i Norge.

Domfelte som er besluttet endelig utvist fra landet, skal ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll med mindre det foreligger særlige grunner. Med «endelig utvist» menes utvisningsvedtak hvor eventuell klage er avgjort av klageinstansen. Dersom det foreligger særlige grunner, for eksempel at domfelte er mindreårig, soningsudyktig eller har sterk tilknytning (for eksempel lang botid, familie/barn i Norge, arbeidstilknytning mv) til Norge, kan straffegjennomføring med elektronisk kontroll vurderes. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på faren for unndragelse og faren for at domfelte begår ny kriminalitet.

16a 1.13 Særlig om domfelte under 18 år

For domfelte som på tidspunktet for søknad om elektronisk kontroll er under 18 år gjelder det egne regler.

Vilkåret om at den idømte ubetingede fengselsstraffen eller resterende tid frem til forventet løslatelse ikke skal overstige seks måneder, gjelder ikke for domfelte under 18 år. Vilkåret om at en tredjedel av den ubetingede straffen må være gjennomført, gjelder heller ikke. Hvor lenge domfelte kan gjennomføre straff med elektronisk kontroll, skal fastsettes etter en individuell vurdering uavhengig av lengden på den idømte fengselsstraffen eller gjenstående tid frem til forventet løslatelse.

For domfelte under 18 år skal det legges avgjørende vekt på om elektronisk kontroll etter en individuell vurdering vil være tilrådelig, herunder sikkerhetsmessig forsvarlig. Begrensningene i adgangen til å innvilge søknader for enkelte typer lovbrudd etter § 7-2 fjerde ledd første og annet punktum gjelder ikke, jf. fjerde ledd siste punktum.

For domfelte under 18 år kan elektronisk kontroll innvilges når domfelte bor i egen bolig eller foreldrenes bolig, dersom foreldrene samtykker. Elektronisk kontroll kan videre være aktuelt i fosterhjem eller foreldrehjem for unge under 18 år dersom ungdommen, foreldre eller fosterforeldre samtykker. Ulike former for bofellesskap kan også godkjennes som egnet bolig for domfelte under 18 år.

Dersom domfelte ikke selv eller med bistand fra andre offentlige etater kan fremskaffe et aktivitetstilbud under straffegjennomføringen, skal domfelte alltid tilbys sysselsetting i form av samfunnsnyttig tjeneste eller annen aktivisering i regi av friomsorgskontoret.

Innvilgelse av søknad om elektronisk kontroll kan også gjelde for tiden etter at domfelte har fylt 18 år.

Når regionalt nivå mottar dom for domfelte under 18 år, skal det alltid undersøkes om det kan være aktuelt at straffen gjennomføres med elektronisk kontroll. Når domfelte under 18 år gjennomfører straff i fengsel, skal kriminalomsorgen regelmessig vurdere om domfelte kan overføres til straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Det skal av journalen i KOMPIS-KIA fremgå at slik vurdering er gjort.

Det vises for øvrig til retningslinjer til § 10a om straffegjennomføring for mindreårige innsatte og domfelte.

16a 1.14 Særlig om betinget vedtak

Domfelte som er idømt ubetinget fengselsstraff fra 6 til og med 18 måneder kan fremme søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll før straffegjennomføringen iverksettes (*betinget vedtak*). Hensikten er å gi større forutsigbarhet for domfelte, og gi bedre mulighet for planlegging av straffegjennomføringen.

Eksisterende regelverk knyttet til straffegjennomføring med elektronisk kontroll, delgjennomføring gjelder tilsvarende i saker om betinget vedtak. Imidlertid kommer særlige saksbehandlingsrutiner til anvendelse, se pkt. 16a 7.10.

16a 1.15 Varig soningsudyktige

Se Retningslinjer om straffegjennomføring med elektronisk kontroll for varig soningsudyktige (EKVAS). For øvrig gjelder retningslinjene her så langt de passer.

16a 2 Betingelser for straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Forskriften § 7-3 Betingelser for straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Domfelte som skal gjennomføre straffen med elektronisk kontroll skal ha tilgang til egnet bolig med innlagt elektrisitet og mulighet for egnet telefonforbindelse. Domfelte skal godta å motta besøk av kriminalomsorgen eller andre som kriminalomsorgen bemyndiger.

Alle som er over 18 år og bor sammen med domfelte, skal ha samtykket til at domfelte innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Domfelte skal godta de krav og vilkår som kriminalomsorgen fastsetter for straffegjennomføringen.

16a 2.1 Egnen bolig

Ved vurderingen av om en bolig er egnet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, skal det være avgjørende om kriminalomsorgen kan foreta effektiv kontroll av domfelte i boligen.

Med egnet telefonforbindelse menes tilfredsstillende mobiltelefondekning for det kontrollutstyret som kriminalomsorgen benytter.

Dersom domfelte deler nødvendige fellesarealer som kjøkken og bad eller toalett med andre personer som ikke kan regnes som samboende, skal boligen i utgangspunktet ikke anses som egnet. Visse studentboliger, samt hotell og hospits vil dermed være uegnede boliger.

Boligen må være av fast karakter og ikke flyttbar, slik som for eksempel en campingvogn eller husbåt. Domfelte skal i utgangspunktet bo i samme bolig gjennom hele straffegjennomføringen. Det kan godtas at domfelte flytter underveis i gjennomføringen, under forutsetning av at kravene til egnet bolig fortsatt er oppfylt.

Kriminalomsorgen bør så langt det er mulig samarbeide med andre myndigheter, frivillige

organisasjoner og lignende for å bistå domfelte i å finne en egnet bolig.

16a 2.1.1 Tilfeller hvor opphold i institusjon kan anses som egnet bolig

De unntak som fremgår i dette punkt gjelder ikke tilfeller hvor domfelte har opphold i institusjon etter strgf. § 12.

Det vil unntaksvis kunne tillates at domfelte med særlige behov kan gjennomføre straff med elektronisk kontroll under opphold på institusjon. Det er en forutsetning at domfelte har et *særskilt* behov, fortrinnsvis av helsemessig karakter, som i *særlig* grad kan ivaretas gjennom opphold på den aktuelle institusjon. Eksempelvis vil en folkehøgskole særlig tilrettelagt for funksjonshemmede, aldershem, barnevernsinstitusjon eller botreningstiltak i offentlig regi kunne anses som en egnet bolig, dersom dette ivaretar domfeltes behov. Det er en forutsetning at domfelte kan kontrolleres ved hjelp av elektronisk kontroll under oppholdet. Gjennomføring av straff med elektronisk kontroll på institusjon vil innebære unntak fra kravet om at alle samboende må samtykke i at domfelte gjennomfører straff i boligen jf. forskriften § 7-3 andre ledd.

Videre forutsettes det at domfelte bor på enerom i institusjonen. Dersom domfelte likevel ikke bor på enerom, kan boligen unntaksvis likevel anses som egnet, forutsatt at de personene domfelte deler rom med samtykker til straffegjennomføring med EK.

Den aktuelle institusjonen må samtykke skriftlig til at straffegjennomføringen skjer i institusjonen og er gjort kjent med hva dette vil innebære med hensyn til den elektroniske kontrollen og kriminalomsorgens kontrollbesøk. Eventuelle særlige problemstillinger som kan oppstå som følge av at det gjennomføres straff med elektronisk kontroll i institusjon skal drøftes i forbindelse med egnethetsvurderingen.

Straffegjennomføringen må for øvrig være sikkerhetsmessig forsvarlig og i samsvar med straffens formål og allmennhetens rettsoppfatning for at gjennomføring i institusjon kan være aktuelt.

16a 2.2 Samboende

Med samboende menes enhver annen person i husstanden som har sitt hovedbosted der og som domfelte har en nær og varig relasjon til. Med nær og varig relasjon menes den relasjon som finnes mellom for eksempel ektefeller, partnere, slektninger og venner.

Samtykke fra samboende over 18 år skal innhentes etter en obligatorisk samtale mellom kriminalomsorgen og samboende, for å sikre at informasjonen er forstått og at samtykket er reelt. Samtalen kan skje med samboeren alene eller når domfelte og samboeren er til stede sammen. Samtykket skal være skriftlig.

Samboende skal forklare hva straffegjennomføringen innebærer, og at samtykket når som helst under eller før straffegjennomføringen starter kan trekkes tilbake.

Dersom en samboende ønsker å trekke sitt samtykke *etter* at straffegjennomføringen er påbegynt, bør kriminalomsorgen gjennom en samtale med den samboende undersøke bakgrunnen for at samtykket trekkes, se for øvrig pkt. 16a 7.6 *Endrede forutsetninger for straffegjennomføringen*.

16a 2.3 Domfeltes samtykke

Domfeltes samtykke skal være skriftlig og skal avgis i forbindelse med egnethetsvurderingen. Det nærmere innhold i krav og vilkår fastsettes i en gjennomføringsplan etter at domfelte er innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll, men før iverksettelsen.

16a 2.4 Særlig om barn og hensynet til barnets beste

Regelverket om straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal leses i sammenheng, slik at hensynet til barnets beste alltid skal vurderes ved avgjørelser som har innvirkning på barn, jf. straffegjennomføringsloven § 3 annet ledd og forskriften § 1-3.

Hvis domfelte bor sammen med barn skal det derfor ved vurderingen av om straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan innvilges, tas hensyn til om denne type straffegjennomføring vil være til barnets beste. Dette gjelder også i tilfeller hvor det straffbare forholdets karakter tilsier at søknaden i utgangspunktet ikke skal innvilges. Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal ikke innvilges dersom straffegjennomføringen antas å ville ha en negativ innvirkning på samboende barn.

Kriminalomsorgen skal så langt det er mulig forsikre seg om at samboende barn ikke kan komme til å lide overlast som følge av at straffegjennomføringen skjer i hjemmet. Hvis det er mistanke eller tvil om hvorvidt straffegjennomføring i hjemmet kan ha en skadelig innvirkning på samboende barn, skal det innhentes faglig råd om dette hos rette sakkyndige, jf. straffegjennomføringsloven § 7a annet ledd bokstav b.

Kriminalomsorgen har en informasjonsplikt overfor eventuelle samboende barn. Se for øvrig pkt. 16a 8 *Særlig om informasjon til barn* vedrørende dette.

16a 3 Krav til domfelte under straffegjennomføringen

Forskriften § 7- 4 Krav til domfelte under straffegjennomføringen

Domfelte skal følge den gjennomføringsplanen som er utarbeidet av kriminalomsorgen.

Domfelte skal være sysselsatt i Norge under straffegjennomføringen. Sysselsettingen skal kunne kontrolleres på en tilfredsstillende måte. Kravet til sysselsetting kan fravikes helt eller delvis dersom det er umulig å aktivisere domfelte, eller aktiviseringen må begrenses på grunn av domfeltes helsetilstand, soningsudyktighet eller funksjonshemming.

Domfelte skal møte for kriminalomsorgen eller annen offentlig myndighet, person eller organisasjon som kriminalomsorgen fastsetter, minimum én gang per uke. Kriminalomsorgen kan i gjennomføringsplanen fastsette flere møter, dersom dette vil fremme formål for straffegjennomføring med elektronisk kontroll etter § 7-1.

Domfelte skal være rusfri under hele straffegjennomføringen. Kontroll for å avdekke bruk av rusmidler kan gjennomføres etter straffegjennomføringsloven § 29 jf. forskriften § 3-26 og straffegjennomføringsloven § 16 jf. § 56.

16a 3.1 Iverksettelse

Ved helgjennomføring regnes straffegjennomføringen som iverksatt når domfelte har signert gjennomføringsplanen. Dette skal gjøres samme dag som fotlenken settes på den domfelte og det øvrige tekniske utstyret installeres i domfeltes hjem. Ved delgjennomføring regnes overføring til straffegjennomføring med elektronisk kontroll fra samme tidspunkt.

I forbindelse med iverksettelse skal domfelte avgi urin-/spyttestrøve. Domfelte skal være rusfri under hele straffegjennomføringen. Etter forskriften § 7-4 fjerde ledd annet punktum kan kontroll for å avdekke bruk av rusmidler gjennomføres etter strgfjfl. § 29, jf. forskriften § 3-26, samt strgfjfl. § 16, jf. § 56.

16a 3.2 *Forbud mot å forlate boligen*

Utenom de innvilgede opphold utenfor boligen skal domfelte være hjemme under hele straffegjennomføringen. Boligen omfatter i denne sammenheng innendørs areal samt et eventuelt mindre avgrenset utendørs område i direkte tilknytning til boligen. Domfelte har ikke anledning til å benytte eventuell hage ut over dette.

16a 3.3 *Fastsettelse av særlige vilkår*

Kriminalomsorgen skal fastsette særlige vilkår dersom det fremstår som nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av straffen utenfor fengsel, jf. strgfjl. § 16 tredje ledd. Hensynet til at gjennomføringen av straff utenfor fengsel skal kunne skje på en betryggende måte, er avgjørende for hvilke vilkår som settes.

Kriminalomsorgen kan oppheve fastsatte vilkår, endre eller fastsette nye vilkår hvis det fremstår som nødvendig av hensyn til en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av straffen, jf. § 16 fjerde ledd.

Følgende vilkår kan blant annet settes (listen er ikke uttømmende):

- a) gjennomgå behandling – vil være mest hensiktsmessig for domfelte som allerede er i et behandlingsopplegg eller har sagt seg villig til å gå inn i en behandlingssituasjon.
- b) delta i program – kan være aktuelt for domfelte som for eksempel har problemer med rus.
- c) innta antabus eller andre foreskrevne medikamenter – fastsettelse av slikt vilkår må skje i samarbeid med helsevesenet, blant annet for å kontrollere at vilkåret overholdes.
- d) overholde bestemmelser om oppholdssted – vilkåret innebærer at det kan gis pålegg om å oppholde seg på eller forbud mot å oppholde seg på et bestemt oppholdssted. Dette kan for eksempel være et gitt geografisk område. Vilkår om oppholdssted kan også innebære at domfelte skal oppholde seg på sysselsettingssted og egen bolig dersom dette er nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring.
- e) unnlate å ha samkvem med bestemte personer – domfelte kan nektes å ta kontakt med fornærmede i saken. Det kan også settes forbud mot at innsatte oppsøker en eller flere bestemte personer eller bestemte grupperinger som er kjent for politiet for kriminell virksomhet, forutsatt at innsatte tidligere har hatt kontakt med personen(e) eller grupperingen(e).

Det skal fremgå av vedtaket en konkret og individuell vurdering av de enkelte særlige vilkårene som er satt, herunder hvorfor vilkårene er nødvendig for å sikre en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring.

Dersom det er fastsatt vilkår etter § 16 tredje ledd bokstav d og/eller e, kan kriminalomsorgen ved brudd på vilkår iverksette sporing av domfelte, det vises her til retningslinjene pkt. 16a 4.2.1 og 4.2.2.

16a 3.4 *Gjennomføringsplan*

En gjennomføringsplan skal inneholde de krav og vilkår som settes for straffegjennomføringen, herunder et detaljert aktivitetsskjema hvor samtlige utganger fra og innganger til hjemmet fremgår. Gjennomføringsplanen fastsettes etter at domfelte er innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll, men før iverksettelsen. Kriminalomsorgen kan i vedtak om straffegjennomføring med elektronisk kontroll fastsette særlige vilkår dersom det fremstår nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av straffen utenfor fengsel, jf. § 16

trede ledd. Gjennomføringsplanen skal fastsette det nærmere innhold i krav og vilkår som gjelder, hvilken type teknologi som benyttes til enhver tid, hvilke kontrolltiltak som kan iverksettes og konsekvensene av brudd på vilkår.

I gjennomføringsplanen skal det videre fremgå på hvilken adresse domfelte skal oppholde seg under straffegjennomføringen, når straffegjennomføringen kan iverksettes eller overføring fra fengsel kan skje og hvem som skal være den domfeltes kontakt i kriminalomsorgen. Det skal også fremgå hvilke samarbeidspartnere som er involvert i straffegjennomføringen, som for eksempel skole, arbeidsgiver, behandling sinstitusjon e.l.

Domfelte må, ut fra sine forutsetninger, selv bidra aktivt til å innfri de kravene som stilles for straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Kriminalomsorgen skal bistå domfelte i dette. I gjennomføringsplanen skal det tas hensyn til den enkelte domfeltes forutsetninger og behov. Den domfelte bør så langt som mulig selv delta i utformingen av gjennomføringsplanen.

Sysselsetting og bolig bør være klarlagt for hele straffegjennomføringstiden. Kriminalomsorgen kan innvilge endring av bolig eller innhold i sysselsetting underveis i straffegjennomføringen.

16a 3.5 Aktivitetsskjema

16a 3.5.1 Generelt

Som en del av gjennomføringsplanen skal det i samarbeid mellom domfelte og kriminalomsorgen utarbeides et aktivitetsskjema som viser fastsatte opphold i og utenfor hjemmet. Opphold utenfor hjemmet, med tidsangivelse og formål, skal være avtalt før straffegjennomføringen iverksettes, enten for hele straffegjennomføringen eller for en avgrenset periode. Gjennomføringsplanen skal bidra til struktur og forutsigbarhet i gjennomføringen, og det er kun unntaksvis mulig å avtale justeringer i aktivitetsskjemaet underveis.

Reisetid til og fra aktiviteter, sysselsetting og andre formål, skal medregnes når utgang fra boligen fastsettes. Det skal vurderes hvor mye tid som er nødvendig ut fra den aktuelle reiselengde og hvilket transportmiddel som benyttes, slik at man har rimelig tid til å komme seg til og fra innenfor de gitte tidsrammer. Ved fastsettelsen av reisetid til og fra sysselsetting kan det, for domfelte som har omsorg for barn, inkluderes tid til følging og henting av disse. En utvidelse av reisetiden for dette formål kan innvilges etter en totalvurdering av domfeltes familiesituasjon, herunder barnas behov for følge og om det finnes andre i familien som kan følge barna. Dersom det oppstår uforutsette situasjoner som gjør at domfelte ikke klarer å overholde det fastsatte aktivitetsskjemaet, må domfelte underrette kriminalomsorgen umiddelbart.

Endringer i aktivitetsskjemaet er ikke et enkeltvedtak.

Når aktivitetsskjemaet utformes skal det tas hensyn til fornærmede i saken eller vedkommendes pårørende. For eksempel bør fritidsaktiviteter ikke legges i nærheten av fornærmede eller pårørendes bosted. Bestemmelser som tar sikte på å ivareta fornærmede, som restriksjoner i domfeltes kontakt med fornærmede, kan settes som særlige vilkår for straffegjennomføringen.

16a 3.5.2 Avvik fra aktivitetsskjemaet som følge av sykdom

Avvik fra aktivitetsskjemaet som følge av egen eller barns sykdom skal dokumenteres fra første fraværsdag ved legeerklæring. Legeerklæringen skal fremlegges for kriminalomsorgen innen tre dager fra første fraværsdag.

Sykdom som medfører at domfelte ikke klarer å oppfylle vilkårene for straffegjennomføring med

elektronisk kontroll og som strekker seg ut over syv kalenderdager, skal som hovedregel medføre at straffegjennomføringen avbrytes, jf. straffegjennomføringsloven § 35.

Dersom domfelte under straffegjennomføring med elektronisk kontroll legges inn i sykehus skal kriminalomsorgen vurdere om domfelte skal overføres til straffegjennomføring etter straffegjennomføringsloven § 13.

16a 3.6 *Syssetsetting*

16a 3.6.1 *Syssetsettingens formål*

Et viktig formål med syssetsetting er at domfelte skal kunne ivareta sine økonomiske forpliktelser. Et annet viktig formål er at domfelte gis mulighet til å ivareta sine sosiale forpliktelser og oppholde seg utenfor hjemmet. Det er derfor ikke et krav om at syssetsettingen må være lønnet.

16a 3.6.2 *Hva kan godkjennes som syssetsetting?*

Kriminalomsorgen skal godkjenne syssetsettingen.

Med syssetsetting menes arbeid, opplæring eller andre tiltak som holder domfelte i en hensiktsmessig aktivitet. Andre tiltak kan for eksempel være poliklinisk behandling i regi av helsemyndighetene eller frivillig arbeid for en organisasjon. Aktivitet som godkjennes som samfunnsnyttig tjeneste under gjennomføring av samfunnsstraff, kan være syssetsetting under straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Arbeid i egen virksomhet, eller som selvstendig næringsdrivende kan godtas som syssetsetting. Det samme gjelder ved ordinær foreldrepermisjon, omsorg for egne barn med særlige behov eller pleietrengende slektninger.

Kriminalomsorgen kan ikke godkjenne en form for syssetsetting eller et syssetsettingssted som anses for nært knyttet til den virksomhet hvor det straffbare forhold ble begått. I de tilfeller domfelte skal utføre ulønnet arbeid, kan dette bare være for offentlig virksomhet, offentlig understøttet virksomhet eller frivillig virksomhet.

For pensjonister, sykemeldte og personer med nedsatt funksjonsevne kan for eksempel dagsenter eller tilsvarende organiserte aktiviteter godkjennes. Syssetsetting skal i disse tilfellene tilpasses den enkeltes forutsetninger. Kriminalomsorgen kan, etter samtykke fra domfelte, ta kontakt med vedkommendes NAV-kontor, fastlege eller andre for å diskutere syssetsettingens form og omfang.

Kriminalomsorgen skal legge forholdene til rette for at språkproblemer ikke skal være til hinder for straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Norskundervisning kan regnes som syssetsetting.

Hvis domfelte ikke har arbeid, går på skole eller studerer, skal kriminalomsorgen medvirke til å formidle kontakt og undersøke muligheter for å finne egnet syssetsetting, jf. straffegjennomføringsloven § 18. En mulighet er å tilby ulønnet samfunnsnyttig tjeneste eller ulike tiltak i regi av NAV.

16a 3.6.3 *Syssetsettingens omfang*

Syssetsettingen skal i utgangspunktet skje utenfor hjemmet. Domfelte skal være syssettsatt i minst 20 timer og maksimalt 45 timer per uke. Rammene vil kunne være gjennomsnittlige dersom det er nødvendig på grunn av skiftarbeid, turnus og lignende. I særlige tilfeller kan flere eller færre timer godtas, men likevel ikke færre enn 15 timer per uke.

For domfelte som er pensjonister, sykemeldte eller har nedsatt funksjonsevne kan det gis anledning til sysselsetting i mindre enn 20 timer.

Krav til aktivisering kan fravikes helt eller delvis dersom aktivisering er umulig, eller må begrenses på grunn av domfeltes helsetilstand, soningsudyktighet eller funksjonshemming. Se for øvrig retningslinjer om straffegjennomføring med elektronisk kontroll for varig soningsudyktige (EKVAS).

Ved behov kan det pålagte sysselsettingsnivået oppnås gjennom en kombinasjon av arbeid, skolegang, studier, særskilt tilrettelagt sysselsetting, sysselsettingsfremmende tilbud, poliklinisk behandling eller andre tiltak.

Kvelds-, natt- eller skiftarbeid kan godtas. Utover dette skal sysselsettingen ikke være av et slikt omfang at det krever overnatting utenfor boligen. Overtidsarbeid skal som hovedregel ikke godkjennes.

I uker med helligdager kan det gjøres unntak for kravet til antall timer sysselsetting.

16a 3.6.4 Informasjon til sysselsettingsstedet

Domfelte skal informere en overordnet representant for sysselsettingsstedet om straffegjennomføringen, for eksempel nærmeste leder hos arbeidsgiver. Det forutsettes at vedkommende representant ivaretar eventuelt videre informasjonsbehov innad på sysselsettingsstedet.

16a 3.6.5 Kontaktperson

Det skal oppnevnes en kontaktperson ved stedet for sysselsettingen, og som hovedregel skal kontaktpersonen være overordnet domfelte. Vedkommende skal informere kriminalomsorgen ved ureglementert fravær eller andre uregelmessigheter i forbindelse med sysselsettingen. En underordnet kollega, en slektning, eller en person som står i nær personlig relasjon til domfelte skal ikke være kontaktperson.

Dersom det ikke er praktisk mulig å ha en kontaktperson på sysselsettingsstedet, kan kontaktperson utelates under forutsetning av at kriminalomsorgen kan kontrollere domfelte på annen måte. Frykt for å miste jobben er ikke tilstrekkelig grunn til å unnlate å ha kontaktperson. Dersom det unntaksvis godkjennes sysselsetting uten kontaktperson, skal dette kompenseres ved ytterligere bruk av andre godkjente kontrolltiltak.

16a 3.7 **Møter for kriminalomsorgen**

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal skje under tett oppfølging fra kriminalomsorgen. Det skal gjennomføres møter med domfelte minimum én gang per uke. Det er i gjennomføringsplanen adgang til å fastsette flere oppmøter utover minimumskravet dersom dette vil fremme formålet med straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Ved bruk av tekniske løsninger for samtaler og kontroll, skal det uavhengig av dette gjennomføres fysiske møter mellom domfelte og ansatte i kriminalomsorgen minimum én gang per måned og minimum én gang ved kortere gjennomføringstid enn en måned. Andre møter som avtales utover minimumskravet kan være med kriminalomsorgen eller med noen som kriminalomsorgen godkjenner. Dersom det pålegges å møte for annen offentlig myndighet eller organisasjon som kriminalomsorgen har godkjent, skal det etableres en kontrollordning.

Innholdet i møtene med kriminalomsorgen kan bestå av oppfølgingssamtaler, programvirksomhet, deltakelse i grupper, behandlingsopplegg eller annet individuelt tilrettelagt tilbud som er egnet til å motvirke ny kriminalitet.

Møtene bør hovedsakelig foregå mens domfelte ellers ville oppholdt seg i hjemmet, og ikke på tidspunkter som vil gå ut over de timene domfelte er innvilget permisjon. Møtene kommer i utgangspunktet i tillegg til sysselsettingen, men kan legges innenfor sysselsettingstiden dersom dette anses hensiktsmessig. Møtene kan skje i domfeltes hjem eller andre steder dersom dette anses hensiktsmessig. Ved møter i domfeltes hjem, skal det være to personer fra kriminalomsorgen til stede.

For domfelte som gjennomfører straff med elektronisk kontroll på over fire måneder skal det midtveis i gjennomføringen foretas en vurdering av straffegjennomføringen så langt. I en slik midtsamtale skal kriminalomsorgen sammen med domfelte vurdere gjennomføringsplanen, og den domfelte og eventuelle samboende skal gis anledning til å si hva vedkommende synes om straffegjennomføringen.

Midtsamtalen skal gjennomføres istedenfor det ukentlige møtet med kriminalomsorgen, og samtalen kan skje i domfeltes hjem dersom dette gjør det enklere for eventuelle samboende å delta.

16a 3.8 Rusmidler

16a 3.8.1 Generelt

Domfelte skal forplikte seg til å oppgi eventuell bruk av legale legemidler som kan ha innvirkning på prøveresultatene. Domfelte skal oppfordres til å fremlegge relevant dokumentasjon.

Urin-/spyttprøve og utåndingsprøve skal alltid avgis samme dag som iverksettelsen av straffegjennomføringen.

Ved hel- og delgjennomføring skal prøve avlegges umiddelbart etter at straffegjennomføring med elektronisk kontroll er iverksatt. Ved delgjennomføring kan det også godtas at domfelte avlegger urin-/spyttprøven i fengselet. Dersom prøve avlegges under påsyn, kan dette skje i domfeltes hjem.

Kontroll for å avdekke bruk av rusmidler kan gjennomføres etter straffegjennomføringsloven § 29, jf. forskriften § 3-26 og straffegjennomføringsloven § 16, jf. § 56. Bestemmelsene gjelder både urinprøve, utåndingsprøve, blodprøve og annen prøve, og gjelder også for domfelte som gjennomfører straff med elektronisk kontroll.

16a 3.8.2 Konsekvenser av positiv urin-/spyttprøve eller utåndingsprøve ved iverksettelse

Ved helgjennomføring skal den første urin-/spyttprøven benyttes som sammenligningsgrunnlag for senere kontroller. Dersom utåndingsprøven er positiv må kriminalomsorgen vurdere om iverksettelsen skal utsettes til prøven er negativ. Det samme gjelder ved positiv urin-/spyttprøve, dersom det er tvil om domfeltes evne og vilje til å holde seg rusfri under straffegjennomføringen.

Ved delgjennomføring er domfelte allerede under straffegjennomføring, og dersom den første urin-/spyttprøven eller utåndingsprøven er positiv vil dette medføre omgjøring av vedtaket og overføring til fengsel. Dette gjelder likevel ikke for delgjennomførere som er løslatt etter å ha gjennomført 1/3 av straffetiden i varetekt, jf. pkt. 16a 1.3.

16a 4 **Kontroll av vilkår**

Forskriften § 7- 5 Kontroll av vilkår

Kriminalomsorgen skal kontrollere at de fastsatte vilkårene overholdes og at gjennomføringsplanen følges.

Kriminalomsorgen kan foreta uanmeldte kontrollbesøk i hjemmet og på sysselsettingsplassen for å kontrollere at vilkårene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll overholdes.

Dersom kontroll med radiofrekvensteknologi ikke er tilstrekkelig for å kontrollere at vilkårene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll overholdes, kan kriminalomsorgen i tillegg beslutte bruk av

- a) sporingsteknologi,*
- b) videosamtale,*
- c) fjernalkoholtesting, og*
- d) biometri, herunder fingeravtrykk og ansiktsgjenkjenning.*

Brukes sporingsteknologi, skal kriminalomsorgen benytte situasjonsbestemt sporing. Med situasjonsbestemt sporing menes sporing som aktiveres når domfelte bryter vilkårene som er satt etter straffegjennomføringsloven § 16 tredje ledd bokstav d og e. Dersom domfelte bryter disse vilkårene, kan kriminalomsorgen foreta kontinuerlig sporing av den domfeltes geografiske posisjon.

Videosamtale kan brukes til å identifisere domfelte og kontrollere at vilkårene som er satt etter straffegjennomføringsloven § 16 tredje ledd bokstav d og e blir oppfylt. Videosamtale kan også brukes som et alternativ til kontrollbesøk etter annet ledd og oppmøte etter § 7-4 tredje ledd.

Fingeravtrykk kan brukes til å bekrefte at domfelte er i boligen. Ansiktsgjenkjenning kan brukes til å bekrefte rett person ved bruk av fjernalkoholtesting ved utåndingsprøve.

For å kontrollere om domfelte bruker alkohol, kan fjernalkoholtest foretas på ethvert tidspunkt under straffegjennomføringen med elektronisk kontroll, jf. § 7-4 fjerde ledd.

Før teknologien tas i bruk, skal kriminalomsorgen informere domfelte om hvilken digitale teknologi som vil bli brukt i den domfeltes tilfelle, hvilke personopplysninger som vil bli behandlet som følge av bruken, og hvilke konsekvenser brudd som avdekkes kan medføre.

Kontrollen skal tilpasses risikoen den enkelte domfelte vil utgjøre, og ikke være strengere eller mer omfattende enn det som er nødvendig for å ivareta formålet. Kontrolltiltakene skal vurderes fortløpende, og eventuelt justeres.

16a 4.1 *Kontrollens formål og innhold*

Den som gjennomfører straff med elektronisk kontroll er å anse som frihetsberøvet. Straffegjennomføring med elektronisk kontroll forutsetter at det kan foretas effektiv kontroll av at de nødvendige vilkår overholdes. Kontrollen skal være organisert på en slik måte at brudd på vilkårene kan oppdages og slik at kriminalomsorgen kan sette inn tiltak døgnet rundt, alle dager i uken.

Kontrollnivået under straffegjennomføringen skal være høyt, men samtidig individuelt tilpasset den enkelte domfeltes situasjon. Kontrollnivået skal ikke være strengere eller mer omfattende enn nødvendig. Kontrollbehovet skal vurderes i forbindelse med egnethetsvurderingen, ved straffegjennomføringens begynnelse og fortløpende under straffegjennomføringen.

I kontrollen inngår foruten den elektroniske kontrollen, uanmeldte kontrollbesøk i hjemmet og på sted for sysselsetting, samarbeid med kontaktperson på sysselsettingssted og ruskontroll. Hensiktsmessige kontrollrutiner må bygge på gode kunnskaper om domfelte, om gjeldende regelverk og om hvordan det tekniske utstyret fungerer. Kriminalomsorgen må utarbeide rutiner

med henblikk på at det kan foretas hendelsesstyrte kontrollbesøk ved behov. Kontrollen av domfelte skal foregå på en diskret og respektfull måte.

Dersom kontroll med radiofrekvensteknologi ikke er tilstrekkelig for å kontrollere at vilkårene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll overholdes, kan kriminalomsorgen i tillegg beslutte bruk av sporingsteknologi, videosamtale, fjernalkoholtesting og biometri, herunder fingeravtrykk og ansiktsgjenkjenning. Hvilke kontrolltiltak som benyttes i tillegg til RF-basert fotlenke, bør vurderes på bakgrunn av risikoen knyttet til den domfelte.

Det vises for øvrig til at det også kan fastsettes særlig vilkår etter straffegjennomføringsloven § 16 tredje ledd dersom dette er nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av straffen, se pkt. 16a 3.3 *Fastsettelse av særlige vilkår*. I de tilfeller hvor domfelte bryter vilkår fastsatt etter § 16 tredje ledd bokstav d og e, kan kriminalomsorgen benytte situasjonsbestemt sporing, se pkt. 16a 4.2.1 og 16a 4.2.2.

16a 4.2 *Bruk av ulike typer digital teknologi*

For straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal utstyr med radiofrekvens-basert teknologi (RF) som hovedregel benyttes. RF viser om domfelte befinner seg i et gitt område eller ikke. Normalt vil dette være tilstrekkelig for å føre den nødvendige kontroll med at domfelte overholder påbud om opphold i egen bolig hvor basestasjon er plassert.

16a 4.2.1 *Bruk av sporingsteknologi*

Utstyr med sporingsteknologi kan benyttes der ordinær RF ikke anses tilstrekkelig for å ivareta en sikkerhetsmessig forsvarlig straffegjennomføring. Dette omfatter som hovedregel domfelte som ellers ikke ville fått innvilget EK med RF-basert utstyr grunnet forhold knyttet til lovbruddskategori, offer og fornærmede, har økt risiko for brudd, eller der konsekvenser ved brudd vil kunne være alvorlige. Ved bruk av utstyr med sporingsteknologi vil det som oftest benyttes GPS supplert av GSM-posisjonering.

Det er tilfeller hvor det etter en konkret vurdering anses som nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring, at vilkår etter § 16 tredje ledd bokstav d) (oppholdssted) og/eller bokstav e) (unnlåte å ha samkvem med bestemte personer) kan fastsettes.

I de tilfeller hvor det er satt slike særlige vilkår kan sporingsteknologi kun aktiveres dersom domfelte bryter disse vilkårene. I slike tilfeller kan kriminalomsorgen foreta kontinuerlig sporing av vedkommendes geografiske posisjon, såkalt situasjonsbestemt sporing, frem til bruddet er håndtert.

Brudd på vilkår om oppholdssted kan avdekkes elektronisk gjennom avvik fra planlagt aktivitetsskjema, for eksempel i form av at domfelte ikke er til stede i bolig til avtalt tid. I slike tilfeller vil sporingen aktiveres automatisk. Dersom bruddet avdekkes på annet vis, for eksempel ved manglende oppmøte til avtalt tid, må kriminalomsorgen beslutte å aktivere sporing.

Brudd på vilkår om forbud mot å oppsøke eller ha samkvem med bestemte personer eller grupperinger, jf. bokstav e), vil normalt ikke kunne avdekkes elektronisk, men ved at kriminalomsorgen får kjennskap til bruddet gjennom annen informasjon. I slike tilfeller må kriminalomsorgen beslutte å aktivere sporing.

Den kontinuerlige sporingen skal stanses umiddelbart etter at bruddet er avklart og/eller håndtert. Uavklarte situasjoner som utløser sporing må prioriteres avklart raskt for å vurdere om sporingen skal fortsette eller ikke.

16a 4.2.2 *Bruk av videosamtaler*

Videosamtaler kan benyttes som samtaleverktøy og kan erstatte enkeltstående ordinære obligatoriske oppmøter hos kriminalomsorgen eller annen offentlig myndighet, person eller organisasjon som kriminalomsorgen fastsetter, jf. § 7-4 tredje ledd. Videosamtaler kan også brukes som alternativ til uanmeldte kontroller i bolig eller på sysselsettingssted jf. § 7-5 femte ledd, jf. annet ledd.

Videosamtale kan videre benyttes for å identifisere domfelte og kontrollere at vilkårene om oppholdssted eller forbud mot oppsøking eller samkvem med bestemte personer eller grupperinger, overholdes, jf. § 16 tredje ledd bokstav d) og e). Det er kun i de tilfeller hvor det etter en konkret vurdering anses som nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring, at vilkår etter § 16 tredje ledd bokstav d og/eller bokstav e kan fastsettes.

I de tilfeller hvor det er satt slike særlige vilkår kan også posisjonering aktiveres dersom domfelte bryter vilkårene.

Bruk av videosamtaler kan være aktuelt for domfelte i situasjoner som gjør fysiske kontroller og samtaler krevende på grunn av reiseavstand eller andre geografiske forhold, eller som har variable oppholdssteder. Dette kan for eksempel være knyttet til enkelte former for sysselsetting. Dersom domfeltes helsetilstand gjør fysiske kontroller, samtaler og oppmøte hos kriminalomsorgen vanskelig å gjennomføre, kan videosamtaler benyttes som alternativ.

Gjennomføring av videosamtaler skal normalt være avtalt på forhånd.

Kriminalomsorgen ringer domfelte på ordinær telefon med beskjed om uanmeldt kontroll på videosamtale. Dersom kriminalomsorgen ikke oppnår kontakt med domfelte eller dersom kontrollen avdekker andre avvik, er dette å anse som brudd på gjennomføringsplanen, og nødvendige tiltak skal iverksettes.

Ved bruk av slike tekniske løsninger for samtaler og kontroll som nevnt over, skal det uavhengig av dette gjennomføres minimum ett fysisk møte for samtale og minimum ett fysisk kontrollbesøk i bolig per måned. Uavhengig av gjennomføringstiden skal det alltid gjennomføres minimum ett fysisk møte av hvert formål.

Videosamtale er ment benyttet som et supplement og hjelpemiddel og skal ikke erstatte den menneskelige oppfølgingen av den domfelte.

16a 4.2.3 *Fjernalkoholtesting*

Bruk av fjernalkoholtesting med tilhørende biometrisk teknologi kan benyttes på ethvert tidspunkt under straffegjennomføring med elektronisk kontroll for å avdekke bruk av alkohol. Det vises for øvrig til forskriften § 7-4 fjerde ledd og retningslinjene pkt. 16 a 4.4 *Ruskontroll*.

16a 4.2.4 *Biometri*

Fingeravtrykk og ansiktsgjenkjenning er biometriske løsninger som kan benyttes for å bekrefte domfeltes tilstedeværelse i boligen eller til å bekrefte rett identitet. Biometri skal kun brukes til disse formålene.

16a 4.2.5 *Informasjon om bruk av teknologi og forholdet til personvernreglene*

Kriminalomsorgen skal alltid informere domfelte om hvilke teknologiske hjelpemidler som skal tas i bruk, hvilke personopplysninger som behandles som følge av bruken, samt hvilke konsekvenser brudd som avdekkes kan medføre, før disse tas i bruk.

Behandling av personopplysninger ved bruk av digital teknologi i samsvar med beskrivelsen ovenfor, reguleres i straffegjennomføringsloven kapittel 1 A og forskrift om behandling av personopplysninger i kriminalomsorgen § 2. For øvrig gjelder reglene i personopplysningsloven av 14. april 2000 nr. 31, jf. forskrift om overgangsregler om behandling av personopplysninger § 1.

Personopplysninger som behandles ved kontroll etter § 16 a fjerde ledd første punktum, skal slettes etter endt straffegjennomføring, med mindre de inngår i en sak om brudd på forutsetninger eller vilkår etter § 16 annet og tredje ledd.

Kriminalomsorgen skal jevnlig, og minimum én gang per måned eller ved spesielle hendelser, vurdere hvorvidt den valgte teknologien er den mest hensiktsmessige. Bruken skal umiddelbart endres dersom forholdene tilsier det. Det skal fremgå av journalen i KOMPIS-Kif at vurdering er gjort.

16a 4.3 Uanmeldte kontrollbesøk

Det skal foretas minimum ett uanmeldt kontrollbesøk per uke, og besøkene skal fordeles jevnt mellom domfeltes hjem og sysselsettingssted. Ved behov kan også andre utganger fra boligen kontrolleres. Formålet med de uanmeldte kontrollbesøkene er å utføre kontroll med at domfelte overholder de vilkår og forutsetningene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Kontrollbesøkene bør normalt være kortvarige.

Kontrollen skal gjennomføres så skånsomt som mulig og det skal særlig tas hensyn til eventuelle barn i husstanden.

Minimumskravet som nevnt over gjelder uavhengig av om det benyttes digital teknologi for å utføre kontroll med at domfelte overholder de vilkår og forutsetninger som er fastsatt.

Ved uanmeldt kontrollbesøk i hjemmet skal det alltid være to ansatte til stede, enten fra kriminalomsorgen eller eksterne kontrollører. Ved slike besøk bør domfelte varsles per telefon kort tid i forveien.

Kriminalomsorgen skal ved behov samarbeide med politiet om hjemmebesøk i forbindelse med uregelmessigheter og dersom domfelte er besluttet overført til fengsel som følge av brudd på krav og vilkår.

Kontroll ved sysselsettingsstedet kan eventuelt forsterkes eller erstattes ved telefonkontakt/videosamtale med kontaktpersonen på sysselsettingsstedet dersom dette anses nødvendig eller hensiktsmessig.

Ved bruk av tekniske løsninger for samtaler og kontroll, skal det uavhengig av dette gjennomføres fysiske kontrollbesøk mellom domfelte og ansatte i kriminalomsorgen minimum én gang per måned og minimum én gang ved kortere gjennomføringstid enn en måned.

16a 4.4 Ruskontroll

Kriminalomsorgen skal foreta kontroller slik at et eventuelt rusmisbruk kan bli oppdaget. Straffegjennomføringslovens alminnelige regler for rusmiddelkontroll gjelder tilsvarende, jf. straffegjennomføringsloven § 29 jf. forskriften § 3-26 og straffegjennomføringsloven § 16, jf. § 56. Bestemmelsene gjelder både urinprøve, utåndingsprøve, blodprøve og annen prøve, og gjelder også for domfelte som gjennomfører straff med elektronisk kontroll.

Ruskontroll kan gjennomføres ved bruk av fjernalkoholtesting i enkelte tilfeller, se pkt. 16a 4.2.3 *Fjernalkoholtesting*.

16a 4.5 Eksterne kontrollører

Dersom det anses nødvendig for å foreta effektiv kontroll og kontroll ikke kan gjennomføres på annen måte, for eksempel ved bruk av videosamtale, kan kriminalomsorgen utpeke en kontrollør som ikke er ansatt i kriminalomsorgen (ekstern kontrollør).

Det er særlig aktuelt å benytte en slik ordning i de tilfeller hvor domfelte bor langt fra den nærmeste lokale kriminalomsorgsenhet. Det kan også være aktuelt med ekstern kontrollør dersom domfelte har manglende språkkunnskaper eller spesielle behov som på en bedre måte kan ivaretas gjennom bistand av ekstern kontrollør. Kriminalomsorgen skal påse at kontrolløren har den nødvendige kompetansen for oppdraget. Eksterne kontrollører må fremlegge utvidet vandelsattest og skal underlegges taushetsplikt.

Det skal inngås en skriftlig avtale hvor oppgavene og ansvarsområdene presiseres. Eksterne kontrollører bør vanligvis ikke stå for urinprøvekontroller.

En person som står i en nær og personlig relasjon til domfelte skal ikke benyttes som ekstern kontrollør overfor vedkommende.

Eksterne kontrollører kan kontrollere domfelte uten at personale fra kriminalomsorgen er til stede. Den eksterne kontrolløren kan imidlertid ikke på eget initiativ endre gjennomføringsplanen. Eksterne kontrollører skal kunne legitimere seg som representant for kriminalomsorgen overfor den domfelte.

16a 5 Permisjon

Forskriften § 7-6 Permisjon

Domfelte skal oppholde seg i hjemmet under hele straffegjennomføringen, men kan bevege seg ut når formålet er sysselsetting eller oppmøte for kriminalomsorgen eller annen offentlig myndighet, person eller organisasjon som kriminalomsorgen anviser.

Dersom sikkerhetsmessige grunner ikke taler mot det, kan kriminalomsorgen gi domfelte permisjon for kortere tid når det anses formålstjenlig. Domfelte som overføres til delgjennomføring med elektronisk kontroll, kan etter en individuell vurdering innvilges en permisjonskvote etter forskriften § 3-30 annet ledd.

16a 5.1 Permisjonens formål

Permisjoner fra straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal bidra til å støtte domfeltes rehabilitering og ivaretagelse av sosiale forpliktelser, men skal ikke være av et slikt omfang at formålet med straffegjennomføringen uthules.

Det forutsettes at permisjonsavviklingen fremstår som formålstjenlig, vurderes som sikkerhetsmessig forsvarlig og anses være i overensstemmelse med den alminnelige rettsoppfatning jf. strgf. § 33 og forskriften § 1-2.

16a 5.2 *Permisjon*

Ved vurderingen av om permisjon skal innvilges skal det tas hensyn til om formålet med permisjonen kan ivaretas gjennom det totale omfanget av utgang. Det bør oppfordres til å legge noe av permisjonen til dager uten sysselsetting. Permisjoner skal normalt bare tillates mellom kl 06.00-22.00.

16a 5.2.1 *Utganger av kortere tids varighet*

Dersom sikkerhetsmessige grunner ikke taler mot det og det anses formålstjenlig for gjennomføring av straffen, kan domfelte innvilges korte utganger på inntil 7 timer per uke. Permisjonen skal særlig bidra til at domfelte kan opprettholde sine sosiale forpliktelser og behov, og fremme domfeltes tilpasning til samfunnet. Permisjonen kan benyttes til ulike praktiske og personlige gjøremål.

Korte utganger som nevnt her kan innvilges både ved hel- og delgjennomføring.

16a 5.2.2 *Velferdspermisjon*

Velferdspermisjon, jf. forskriften § 3-30 siste ledd, kan innvilges dersom sikkerhetsmessige grunner ikke taler mot det og dersom særlige og vektige grunner taler for det. Med særlige og vektige grunner menes for eksempel begivenheter med tilknytning til domfeltes nærmeste familie og andre nærstående. Høytidsdager og familiens behov for kontakt er i seg selv ikke tilstrekkelig, jf. kravet til særlige og vektige grunner. I vurderingen av om det foreligger særlige og vektige grunner skal det alltid legges vekt på begivenhetens subjektive betydning for den domfelte, eventuelt for vedkommendes pårørende.

Velferdspermisjon som nevnt her kan innvilges ved helgjennomføring samt i de tilfeller hvor delgjennomførere ikke har oppnådd permisjonstid.

Hensyn til barn som domfelte har omsorgen for skal tillegges vekt i vurderingen av om velferdspermisjon kan innvilges, jf. straffegjennomføringsloven § 3 og § 1-3 i forskriften.

16a 5.2.3 *Ordinær permisjon*

I henhold til forskriften § 7-6 annet ledd kan domfelte som overføres til delgjennomføring etter en individuell vurdering innvilges en ordinær permisjonskvote etter forskriften § 3-30 annet ledd på inntil 18 døgn per år. Ved vurderingen kan det tas hensyn til at behovet for permisjon kan være redusert som følge av at domfelte gjennomfører straff i eget hjem. Samtidig bør det også legges vekt på domfeltes behov for sosialisering med familie, barn og venner utenfor hjemmet, samt barnas behov for samvær med domfelte utenfor hjemmet.

En permisjonskvote på 18 døgn per år tilsvarer et uttak på til sammen 1,5 døgn per måned. Det er etter dette anledning til å dele dette opp i inntil tre utganger à 12 timer per måned ved behov. Det er videre ikke anledning til å spare opp døgn.

Permisjonsregnskapet starter fra tidspunktet for avvikling av første ordinære permisjon etter at dette er innvilget etter forskriften § 7-6 annet ledd annet punktum.

For øvrig gjelder de ordinære regler om permisjon, jf. straffegjennomføringsloven § 33, jf. § 36, så langt de passer.

Retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 40 punkt 40.9 om «*Brudd der straff gjennomføres utenfor fengsel i medhold av straffegjennomføringsloven § 16*» gjelder tilsvarende.

16a 6 Brudd på krav og vilkår

Forskriften § 7-7 Reaksjon på brudd på krav og vilkår

Brytes kravene og vilkårene som kriminalomsorgen har satt for straffegjennomføringen, kan kriminalomsorgen beslutte at domfelte skal overføres til fengsel eller gi skriftlig irettesettelse etter straffegjennomføringsloven § 14 syvende ledd og § 40 tredje ledd.

I valg av reaksjon skal det legges vekt på hvor alvorlig bruddet er og omstendighetene rundt bruddet.

16a 6.1 Vedtak om overføring til fengsel

Alvorlig eller gjentatte brudd på fastsatte krav og vilkår for gjennomføringen skal som hovedregel føre til at domfelte overføres til fengsel. Kriminalomsorgen kan imidlertid vurdere om den domfelte kan fortsette gjennomføringen med økt kontroll, først og fremst ved å intensivere kontakten med domfelte.

Kriminalomsorgen skal beslutte overføring til fengsel når domfelte har vært påvirket av rusmidler, bedøvelsesmidler, hormonpreparater eller andre kjemiske stoffer som ikke er lovlig foreskrevet eller avtalt med kriminalomsorgen. Det samme gjelder dersom domfelte nekter å medvirke til at det blir tatt utåndings-, urin- eller blodprøve, med mindre det er medisinske eller andre tungtveiende grunner for dette.

Kriminalomsorgen kan også beslutte overføring til fengsel når domfelte utviser annen uakseptabel adferd, og på tross av skriftlig irettesettelse, ikke endrer sin oppførsel.

Dersom domfelte med hensikt skader eller forsøker å manipulere det tekniske utstyret kan det være grunnlag for å beslutte overføring til fengsel.

Dersom kriminalomsorgen ikke oppnår kontakt med domfelte via det elektroniske utstyret eller på annen måte, kan det fattes vedtak om overføring til fengsel og domfelte skal etterlyses via politiet. Dersom det allerede er fattet vedtak om prøveløslatelse når domfelte overføres til fengsel gjelder omgjøringsadgangen etter straffegjennomføringsloven § 7 g).

16a 7 Saksbehandling

Forskriften § 7-8 Saksbehandlingen

Kriminalomsorgen skal informere domfelte om muligheten for å søke om straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Domfelte som ikke har påbegynt straffegjennomføring, skal sende en søknad innen tre uker etter å ha mottatt informasjonsskriv fra kriminalomsorgen.

Gjelder saken delgjennomføring, skal kriminalomsorgen legge til rette for at domfelte kan søke om straffegjennomføring med elektronisk kontroll i god tid, slik at gjennomføringen kan iverksettes så nær opp til seks måneder før forventet løslatelse som mulig.

16a 7.1 *Formkrav*

Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan fremsettes både skriftlig og muntlig. Dersom domfelte fremsetter søknad muntlig, skal søknaden nedtegnes.

16a 7.2 *Helgjennomføring*

Ved helgjennomføring skal informasjon om straffegjennomføring med elektronisk kontroll sendes til domfelte som er idømt ubetinget fengselsstraff i inntil seks måneder. Informasjonen sendes til folkeregistrert adresse.

Fristen for å søke om helgjennomføring med elektronisk kontroll er tre uker etter at domfelte har mottatt informasjon fra kriminalomsorgen. Det vil i særlige tilfeller være mulighet til å søke på et senere tidspunkt.

Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll sendes til regionadministrasjonen hvor domfelte er bosatt eller skal bosette seg.

Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll medfører ikke utsatt iverksettelse av soningsinnkalling.

16a 7.3 *Delgjennomføring*

Dersom en innsatt ønsker å overføres til straffegjennomføring med elektronisk kontroll, skal fengselet legge til rette for at domfelte kan søke om dette i god tid, slik at gjennomføring kan iverksettes så nær opp til seks måneder før forventet prøveløslatelse eller endelig løslatelse som mulig.

Fengselet skal ved behov bistå den domfelte med å skrive søknaden. Videre skal fengselet bidra til at forholdene legges til rette for overføring til straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Domfelte kan få innvilget velferdspermisjon etter straffegjennomføringsloven § 33 i forbindelse med utganger fra fengsel som ledd i saksforberedelsen og ved overføring fra fengsel til elektronisk kontroll, når sikkerhetsmessige grunner ikke taler mot det.

Dersom fengselet anser domfelte som aktuell kandidat for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, skal fengselet oversende saken til det aktuelle friomsorgskontoret for egnethetsvurdering. Dersom fengselet ikke anser domfelte som aktuell kandidat, herunder at det foreligger åpenbare avslagsgrunner, er det ikke nødvendig å innhente egnethetsvurdering.

Om prøveløslatelse etter utholdt 2/3 tid ikke anses som tilrådelig på det aktuelle tidspunkt, skal delgjennomføring med elektronisk kontroll vurderes som alternativ til videre straffegjennomføring i fengsel, se retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 42 pkt. 42.2.2.2.

16a 7.4 *Egnethetsvurdering*

Friomsorgskontoret skal undersøke om forutsetningene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll er til stede og det skal foretas en egnethetsvurdering av domfelte. Den som foretar egnethetsvurderingen skal på bakgrunn av egnethetsvurderingen komme med en innstilling til hvorvidt domfelte er egnet til å gjennomføre straffen utenfor fengsel med elektronisk kontroll, og om søknaden bør innvilges eller ikke. Samme saksbehandler skal ikke delta i arbeidet med både egnethetsvurdering og endelig avgjørelse av søknaden. I delgjennomføringsaker oversender friomsorgen sin innstilling vedlagt egnethetsvurderingen til fengselet.

I forbindelse med egnethetsvurderingen skal kriminalomsorgen som hovedregel gjennomføre minst ett hjemmebesøk for å undersøke domfeltes boligforhold, herunder de tekniske forutsetningene for elektronisk kontroll, samt snakke med eventuelle samboende. Domfelte skal informeres om de krav og vilkår som gjelder for straffegjennomføringen.

Egnethetsvurderingen bør skje så snart som mulig etter at kriminalomsorgen har mottatt domfeltes søknad. Dagen for iverksetting av straffegjennomføringen bør ligge så nært i tid som mulig etter at søknaden er innvilget og helst innen en måned fra vedtaket er fattet.

Domfeltes forhold til rusmidler skal fremgå av egnethetsvurderingen. Det skal også fremgå hvilke tiltak som er gjennomført under et eventuelt fengselsopphold for å forebygge misbruk. Dersom domfelte ikke viser motivasjon, vilje eller evne til å avslutte et pågående aktivt rusmisbruk i den perioden straffegjennomføringen skal vare, bør domfelte anses uegnet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

For domfelte med ansvar for barn under 18 år bør det utredes hvordan vedkommende vil ivareta sitt ansvar for barna ved en eventuell overføring til fengsel.

Det skal om nødvendig benyttes tolk i forbindelse med kartleggingen, for eksempel dersom domfelte er alvorlig hørsels- eller talehemmet eller ikke behersker norsk. Den domfeltes behov for tolk i løpet av straffegjennomføringen skal kartlegges.

Domfelte som opptrer truende under saksforberedelsen eller som er påvirket av rusmidler eller som på annen måte unnlater å medvirke til saksforberedelsen, skal som hovedregel anses uegnet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

16a 7.5 Gjennomføringsplan

Dersom søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll innvilges, skal det utarbeides en gjennomføringsplan. Gjennomføringsplanen skal signeres av domfelte. Det vises til pkt. 16a 3.4.

16a 7.6 Endrede forutsetninger for straffegjennomføringen

Hvis samboende som tidligere har samtykket i straffegjennomføringen trekker samtykket tilbake, skal det så snart som mulig utredes hva som er årsaken til tilbaketrekking av samtykket og om det er mulig å opprettholde straffegjennomføringen ved at domfelte tar opphold i annen bolig, før det besluttes avbrudd eller gjeninnsettelse.

Hvis den personen som det aktuelle lovbruddet rettet seg mot flytter sammen med domfelte i løpet av straffegjennomføringen, skal gjennomføringen med elektronisk kontroll opphøre.

Omstendigheter som innebærer at den elektroniske kontrollen ikke fungerer, for eksempel brann, strømbrudd, endrede forhold for telefondekning eller lignende, kan føre til avbrudd i straffegjennomføringen eller at domfelte må overføres til fengsel. Det skal imidlertid alltid vurderes om straffegjennomføringen kan opprettholdes, for eksempel ved at domfelte tar opphold på midlertidig bolig, eller kontrolleres på annen måte, før det besluttes avbrudd eller gjeninnsettelse.

16a 7.7 Vedtakskompetanse

Friomsorgskontoret treffer vedtak om innvilgelse eller avslag på søknad om å gjennomføre hele straffen med elektronisk kontroll (helgjennomføring). Den enhet hvor domfelte gjennomfører straff (avgivende enhet) treffer vedtak om innvilgelse eller avslag på å gjennomføre deler av straffen med elektronisk kontroll, delgjennomføring (delgjennomføring).

Når domfelte er idømt fengselsstraff på mer enn ti år fattes vedtaket av regionalt nivå. Lokalt nivå er imidlertid gitt myndighet til å avslå søknader i saker hvor domfelte er idømt mer enn 10 år fengselsstraff, jf. forskriften § 2-1.

Friomsorgskontoret har både ved hel- og delgjennomføring ansvar for oppfølging, kontroll og gjennomføring av straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Ansvaret omfatter også myndighet til å treffe avgjørelser i saken, herunder ved søknad om permisjon, fastsettelse, endring og oppheving av vilkår, reaksjoner, straffavbrudd, overføring til § 12, overføring til § 13, gjeninnsettelse i fengsel, løslatelse og eventuelle vilkår ved prøveløslatelse.

16a 7.8 Klageadgang

Enkeltvedtak kan påklages til nærmeste overordnet organ innen 7 dager etter at domfelte har mottatt vedtaket, jf. straffegjennomføringsloven § 7 bokstav e).

Klage medfører normalt ikke utsatt iverksettelse.

16a 7.9 Omgjøring av vedtak

Dersom de nødvendige forutsetninger for straffegjennomføring med elektronisk kontroll endres eller bortfaller før vedtaket iverksettes, kan vedtak om innvilgelse av straffegjennomføring med elektronisk kontroll omgjøres av kriminalomsorgen, jf. forvaltningsloven § 35 femte ledd. Vedtak kan ellers omgjøres i henhold til straffegjennomføringsloven § 7 bokstav g), dersom særlige grunner tilsier det.

16a 7.10 Særlig om betinget vedtak

16a 7.10.1 Målgruppe

Domfelte som er idømt ubetinget fengselsstraff fra 6 måneder til og med 18 måneder og som ikke er unntatt straffegjennomføring med elektronisk kontroll etter forskriften § 7-2 fjerde ledd, kan fremme søknad om delgjennomføring også før straffegjennomføring iverksettes (betinget vedtak).

16a 7.10.2 Informasjon til domfelte, innkalling til straffegjennomføring

Regionen skal sende informasjon om muligheten til å søke til aktuelle domfelte. Informasjonsbrev til domfelte sendes samtidig som regionen overfører dommen til fengselet for innkalling til straffegjennomføring. Når saken mottas skal fengselet kalle inn domfelte til straffegjennomføring på vanlig måte.

16a 7.10.3 Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll sendes fengselet innen 14 dager fra mottatt informasjonsbrev. Søknad kan fremsettes både skriftlig og per telefon. Dersom domfelte fremsetter søknad per telefon, skal søknaden nedtegnes.

Dersom fengselet anser domfelte som aktuell kandidat for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, skal fengselet oversende saken til det aktuelle friomsorgskontoret for egnethetsvurdering. Dersom fengselet ikke anser domfelte som aktuell kandidat, herunder at det foreligger åpenbare avslagsgrunner, er det ikke nødvendig å innhente egnethetsvurdering. Friomsorgskontoret skal utføre nødvendig forarbeid, og oversende sin innstilling vedlagt egnethetsvurderingen til fengselet.

16a 7.10.4 Vedtak

Dersom vilkårene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll er tilstede fatter fengselet betinget vedtak om delgjennomføring med elektronisk kontroll. Vedtaket skal være betinget av at forutsetningene for gjennomføringen fortsatt er tilstede ved iverksettelse, og at straffegjennomføringen i fengsel gjennomføres uten vesentlige merknader. Dersom forutsetningene bortfaller eller endrede forhold gjør straffegjennomføring med elektronisk kontroll utilrådelig, kan vedtaket omgjøres.

Unntaksvis kan vedtak fattes under forutsetning av at egnet bolig eller sysselsetting er kommet på plass på iverksettelsestidspunktet.

Varigheten, herunder antall dager/måneder, skal fremgå av det betingede vedtaket.

Kopi av vedtaket skal sendes til det friomsorgskontoret hvor domfelte skal gjennomføre straff med elektronisk kontroll.

16a 7.10.5 Vurdering av vilkår og iverksettelse

Fengselet skal i god tid før angitt tidspunkt for iverksettelse av straffegjennomføring med elektronisk kontroll vurdere om forutsetningene som ligger til grunn for vedtaket fortsatt er tilstede eller hvorvidt etterfølgende forhold tilsier at vedtaket bør omgjøres.

Domfelte må fremlegge fornyet samtykke før iverksettelsen. Det samme gjelder eventuelt samtykke fra domfeltes samboende.

«Sjekkliste før iverksettelse av vedtak om straffegjennomføring med elektronisk kontroll» skal benyttes og gjennomgås fortrinnsvis av jurist ved fengselet eller av annen person med vedtakskompetanse.

Friomsorgskontoret bør involveres dersom det er forhold knyttet til vilkår for straffegjennomføring med elektronisk kontroll som bør undersøkes nærmere.

Tidspunkt for iverksettelse av straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal fastsettes av fengselet i samråd med det aktuelle friomsorgskontor. Det skal ved fastsettelsen ses hen til tidspunkt for forventet prøveløslatelse. Dersom prøveløslatelse ikke anses tilrådelig, skal dette likevel ikke være til hinder for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, dersom vilkårene for dette er oppfylt.

16a 7.10.6 Omgjøring av vedtak

Fengselet kan omgjøre det betingede vedtaket dersom forutsetningene for vedtaket har falt bort eller etterfølgende forhold tilsier at vedtaket bør omgjøres. Det skal klart fremgå av omgjøringsvedtak hva som er grunnlaget for omgjøringen. En omgjøring må bero på en helhetsvurdering. Dersom det har fremkommet nye opplysninger som tilsier at domfelte vil unndra seg straffegjennomføring, taler dette for omgjøring. Nye opplysninger av betydning for sikkerhetsvurderingen vil også kunne føre til omgjøring.

I vurderingen av om vilkår for delgjennomføring med elektronisk kontroll fortsatt er tilstede, skal det blant annet ses hen til om det foreligger nye straffbare forhold og domfeltes soningshistorikk, herunder om det foreligger for eksempel disiplinærreaksjoner. Forhold som kan føre til at vedtaket omgjøres er eksempelvis positiv urinprøve, ordrenekt, voldsutøvelse, alvorlig trusler, brudd på vilkår ved permisjon og unndragelse/unnvikelse. Disse eksemplene er ikke uttømmende.

Videre vil det være grunnlag for omgjøring dersom kravet til egnet bolig eller sysselsetting ikke lenger er oppfylt eller dersom samtykke fra domfelte eller samboende trekkes tilbake.

Vedtaket kan påklages til regionalt nivå på vanlig måte, se pkt. 16a 7.8 *Klageadgang*.

16a 7.11 *Varsel til fornærmede*

Dersom det er av betydning for fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte å få kjennskap til tidspunktet for gjennomføring av straff utenfor fengsel, skal kriminalomsorgen varsle fornærmede eller etterlatte på forhånd, jf. straffegjennomføringsloven § 16 a tredje ledd, jf. § 16 sjette ledd første punktum. Varselet skal også omfatte informasjon om vilkår som er satt med hjemmel i § 16 tredje ledd bokstav d og e, hvis disse vilkårene direkte gjelder fornærmede eller dennes etterlatte, jf. § 16 sjette ledd annet punktum. Se for øvrig retningslinjene til § 7 b Varsel til fornærmede eller dennes etterlatte.

16a 8 *Særlig om informasjon til barn*

Forskriften § 7-9 Informasjon til barn

Kriminalomsorgen skal gi barn som berøres av en beslutning om straffegjennomføring med elektronisk kontroll informasjon om straffegjennomføringen, og mulighet til å uttale seg før beslutningen tas.

Barnelova § 31 gjelder tilsvarende.

16a 8.1 *Informasjonsplikt for barn som er berørt av straffegjennomføring med elektronisk kontroll*

16a 8.1.1 *Bakgrunn*

Det følger av Grunnloven § 104 første ledd at barn har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og at deres mening skal tillegges vekt i overensstemmelse med deres alder og utvikling, samt at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved handlinger og avgjørelser som berører barn. Barns rett til å uttale seg i saker som berører dem, følger videre av FNs barnekonvensjon art. 12. Barnekonvensjonen er inkorporert i norsk lov gjennom menneskerettsloven § 2 nummer 4.

Straffegjennomføringslovens forskrift § 1-3 annet ledd slår også fast barn har rett til å uttale seg i saker som angår dem.

For at barn skal kunne danne seg en oppfatning og si sin mening, trenger de informasjon. I retten til å bli hørt, ligger det også en plikt for kriminalomsorgen til å sørge for at informasjon til berørte barn om mulig straffegjennomføring med elektronisk kontroll i hjemmet blir gitt, jf. forskriften § 7-9.

Etter at informasjon er gitt, skal barnet gis mulighet til å uttale seg før beslutningen tas.

Kriminalomsorgen skal synliggjøre i vedtaket hvordan informasjonsplikten og barnets rett til å bli hørt er ivarettatt.

Dersom domfelte motsetter seg at informasjon til barn blir gitt, og det ikke foreligger særlige unntaksgrunner, jf. pkt. 16a 8.1.2 under, skal søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll ikke innvilges.

16a 8.1.2 Finnes det unntak fra informasjonsplikten?

Forskriften fastsetter at kriminalomsorgen «skal» gi informasjon om straffegjennomføringen til barn som berøres av en beslutning om EK. Barnet kan imidlertid selv velge å si nei til å motta informasjon og til å uttale seg. I slike tilfeller skal det journalføres at barnet er tilbudt informasjon, men ikke ønsker dette.

Det kan videre tenkes særlige tilfeller hvor informasjon etter en helhetsvurdering an unnlates, for eksempel der det foreligger konkrete og dokumenterte holdepunkter for at informasjon om straffegjennomføring i hjemmet åpenbart ikke vil være til barnets beste. Dette kan for eksempel være at barnets fungeringsnivå tilsier at informasjon ikke bør gis. Det skal imidlertid være en høy terskel for å unnlate informasjon, og unntak må begrunnes og dokumenteres særskilt. Den domfeltes vurdering alene er normalt ikke tilstrekkelig til å begrunne unntak fra informasjonsplikten.

Se også pkt. 16a 8.2.3 siste avsnitt om når informasjon skal gis og uttalelse innhentes.

16a 8.2 Gjennomføringen av informasjonsplikten

16a 8.2.1 Hvem skal få informasjon og har uttalerett?

Barn som «berøres»

Informasjonsplikten omfatter i praksis alle barn som bor i hjemmet hvor straffen skal gjennomføres, uavhengig av i hvor stort omfang barnet bor der (delt bosted, samvær osv.). Sporadiske samvær kun på dagtid omfattes imidlertid ikke.

Informasjonsplikten gjelder videre uavhengig av om det er domfeltes biologiske barn, stebarn, adoptivbarn, fosterbarn, barnebarn, søsken mv. som bor i hjemmet.

Etter forskriften § 7-9 andre pkt. gjelder barnelova § 31 «tilsvarende». Dette innebærer at alle barn som er fylt syv år og yngre barn som er i stand til å danne seg synspunkter, skal gis informasjon og har rett til å uttale seg før beslutning treffes i en sak som angår dem.

Kriteriet om at barnet skal være i stand til å danne seg egne synspunkter, innebærer at det må ha nådd en modenhetsgrad som gjør at det har evnen til å mene noe som har betydning for saken. Det er vanskelig for kriminalomsorgen å vite hvor modent et barn er. Derfor kan foresattes oppfatning av dette som hovedregel legges til grunn. Modenhetsgrensen er en skjønnsmessig regel som retter seg mot barn under syv år, og det bør utvises særlig aktsomhet i vurderingen av om barn under syv år skal motta informasjon om foresattes straffegjennomføring. Dette bør avklares i dialog med foresatte.

Barnets uttalelser skal tillegges større vekt med barnets alder og modenhet. Når barnet er fylt 12 år skal det legges stor vekt på hva barnet mener. Se for øvrig under pkt. 16a 8.2.6 om vektleggingen av uttalelsen.

Dersom det er flere berørte barn i hjemmet med ulik alder og modenhet, bør det avklares i dialog med foresatte om hvem som skal få informasjon og gis mulighet til å uttale seg. Det samme gjelder om hvor mange av barna som bør delta i samtalen dersom det gjelder flere barn. Det kan i denne sammenheng vurderes om det er hensiktsmessig å gjennomføre samtaler med hvert barn for seg dersom det gjelder flere barn av ulik alder og modenhet.

Eventuelle øvrige omsorgspersoner med annen bopel

Domfelte som bor sammen med barn, men som ikke bor sammen med barnets andre foresatte, skal oppfordres til å informere vedkommende om at domfelte skal gjennomføre straff med elektronisk kontroll i barnets hjem. Kriminalomsorgen kan eventuelt bistå med dette dersom den domfelte skriftlig samtykker til det.

16a 8.2.2 Hvem skal gi informasjonen?

Det er kriminalomsorgens ansvar å sørge for at berørte barn får informasjon om straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Hovedregelen er at barnets foresatte formidler informasjonen og hører barnets syn dersom dette anses tilstrekkelig sett hen til barnets alder og modenhet i den konkrete sak. Kriminalomsorgen skal bistå foresatte med veiledning i hvordan informasjonen skal gis, bakgrunnen for informasjonsplikten, at de kan be om bistand mv. Den enkelte enhets barneansvarlig kan også bistå med praktisk tilrettelegging og under gjennomføring av samtalen dersom den foresatte ønsker dette.

Dersom det er avtalt at foresatte selv skal gi informasjon til berørte barn, skal kriminalomsorgen føre kontroll med at informasjonen er gitt. Domfelte skal bekrefte skriftlig at informasjon til berørte barn er gitt.

Dersom det ikke anses tilstrekkelig at barnets foresatte gis ansvar for å formidle informasjon og høre barnets syn, skal kriminalomsorgen bistå for å sikre at dette gjennomføres i tråd med barnets rettigheter og behov. I slike tilfeller skal informasjon gis i forbindelse med egnethetsvurdering hvor også barnet er til stede under deler av møtet. Se for øvrig pkt. 16a 8.2.3.

Dersom det vurderes nødvendig for å oppfylle informasjonsplikten, herunder sikre at barnets rettigheter og behov blir ivaretatt, kan informasjon også gis i egen samtale med barnet alene med representanter fra kriminalomsorgen.

Dersom foresatte gjennomfører straff i fengsel, skal friomsorgskontoret opprette dialog med barneansvarlig i fengselet der vedkommende er innsatt for å innhente eventuell informasjon om kriminalomsorgens kjennskap til barnet og relasjonen til den domfelte.

16a 8.2.3 Når skal informasjonen gis og eventuell uttalelse innhentes

Barnet skal gis mulighet til å uttale seg før beslutning om straffegjennomføring med elektronisk kontroll tas. Barnet har ikke uttaleplikt, bare uttalerett.

Informasjon til foresatte om informasjonsplikt til barn skal gis så tidlig som mulig i prosessen og senest i forbindelse med den ordinære egnethetsvurderingen.

Dersom foresatte selv ønsker å gi informasjon kan dette gjøres på et tidspunkt de selv anser hensiktsmessig, men likevel senest slik at barnet gis reell mulighet til å uttale seg før endelig beslutning om EK tas. Informasjon til berørte barn kan også gis i forbindelse med gjennomføring av egnethetsvurderingen dersom foresatte ønsker det. Videre kan kriminalomsorgen gjennomføre

eget møte med barnet for å gi informasjon om gjennomføringen, eventuelt sammen med barneansvarlig dersom barnet og foresatte ønsker det.

Dersom barnet ikke ønsker å uttale seg umiddelbart etter at informasjon gis, skal det gis anledning til å gi uttalelse ved et senere tidspunkt, enten skriftlig eller muntlig. Uttalelse fra berørte barn må imidlertid senest foreligge slik at den kan hensyntas i den endelige beslutningen om hvorvidt EK skal innvilges. Barnets uttalelse skal dokumenteres og journalføres.

At informasjon til berørte barn er gitt eller blir gitt i eget møte, skal fremgå av egnethetsvurderingen. Dersom barnet velger å uttale seg i forbindelse med egnethetsvurderingen, skal uttalelsen inntas i egnethetsvurderingen.

Dersom det ved mottak av søknad foreligger åpenbare avslagsgrunner for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, for eksempel grunnet lovbruddskategori, er det ikke nødvendig å gi informasjon til barn. Se for øvrig pkt. 16a 8.1.2 over om når det kan vurderes å gjøre unntak fra informasjonsplikten.

16a 8.2.4 Hvilken informasjon skal gis

Kriminalomsorgen skal gi informasjon om *straffegjennomføringen* og hva den kan innebære for barnets hverdag. Dette kan gjøres med eksempler på hverdagsaktiviteter som kan bli påvirket av gjennomføringen, herunder foresattes reduserte muligheter til å delta på aktiviteter, besøk i hjemmet av ansatte fra kriminalomsorgen mv. Det kan være hensiktsmessig å vise frem fotlenken og annet utstyr som vil bli brukt. Videre skal barnet gis informasjon om at det har *uttalerett*, men ingen *uttaleplikt*, samt at deres mening ikke skal ha avgjørende betydning for om foresatte skal innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll eller ikke. Informasjonen som gis må tilpasses alder og modenhet. Kriminalomsorgen må bistå foresatte med nødvendig hjelp for å hjelpe barnet med å forstå situasjonen.

Det tilligger i utgangspunktet ikke kriminalomsorgens mandat å skulle gi informasjon om det straffbare forholdet, med mindre dette skjer i samråd med forelderen. Man kan tenke seg at barnet vil stille spørsmål om dette under samtalen. Det mest hensiktsmessige vil oftest være at forelderen selv tar dette opp med barnet på en måte som tilpasses barnets alder og modenhet og egnethet for øvrig.

16a 8.2.5 Hvordan skal informasjonen gis

Hvordan informasjonen rent praktisk skal gis må vurderes konkret i den enkelte sak og tilpasses etter berørte barns alder, modenhet og funksjonsnivå samt tilpasses domslengden og hjemmesituasjonen.

Som hovedregel vil det være mest hensiktsmessig at informasjonen gis i kjente omgivelser i hjemmet og av foresatte. Dersom foresatte ønsker det kan informasjon alternativt gis i et møte hvor representant for kriminalomsorgen, foresatte og berørte barn deltar. Se for øvrig under pkt. 16a 8.2.2 om ulike gjennomføringsmåter.

Muntlig informasjon kan suppleres med skriftlig informasjon. Kriminalomsorgen har utarbeidet en brosjyre (*Martins pappa har fotlenke*) som kan benyttes til formålet.

En hovedsakelig muntlig form gir større mulighet for barnet til å stille spørsmål og gi uttrykk for det dersom det er noe som barnet ikke forstår.

Dersom domfelte er innsatt i fengsel på søknadstidspunktet, bør kriminalomsorgen legge til rette for at vedkommende kan delta i samtale som nevnt over i hjemmet sammen med berørte barn,

dersom forholdene for øvrig ligger til rette for slik utgang, herunder at vilkår for permisjon etter § 33 er oppfylt.

16a 8.2.6 Uttalelsen og vektleggingen av denne

Et barn vil i liten grad ha kunnskap og forståelse om lovbrudd og straffegjennomføring. Det bør formidles tydelig i samtalen at selve avgjørelsen ikke tilligger barnet, men at samtalen vil handle om hvordan det vil bli dersom straffegjennomføring med elektronisk kontroll blir besluttet. Det må formidles at avgjørelsen tas etter en helhetsvurdering og ikke på bakgrunn av barnets uttalelser alene.

Barnet kan uttale seg muntlig, eventuelt skriftlig i brev dersom barnet er gammelt nok til det. Barnet kan også velge å uttale seg via foresatte. Ofte vil det være tilstrekkelig at barnets syn er innhentet via den som representerer barnet.

Barnets mening skal tas i betraktning i saken, men man kan komme til at andre hensyn veier tyngre, f.eks. forhold knyttet til den domfelte selv. Hvor stor vekt man skal legges på barnets mening, avhenger bl.a. av om barnet forstår rekkevidden av sitt standpunkt, hvor fast og velbegrunnet standpunktet er, og hvilke hensyn som trekker i andre retninger. Barnet må ikke under noen omstendighet få oppfatning av at det er ansvarlig for utfallet av saken.

Kriminalomsorgen skal synliggjøre i vedtaket hvordan informasjonsplikten og barnets rett til å bli hørt har blitt ivarettatt, se pkt. 16a 8.1.1. Barnets mening i seg selv skal ikke være avgjørende for at foresatte skal få *innvilget* elektronisk kontroll eller ikke, selv om det skal hensyntas i avgjørelsen.

16a 9 Forberedelse til løslatelse

Etter at straffegjennomføring med elektronisk kontroll er påbegynt skal kriminalomsorgen forberede løslatelsen jf. straffegjennomføringsloven § 41.

16a 10 Løslatelse

Vedtak om løslatelse etter straffegjennomføringsloven §§ 42 og 43 fattes av friomsorgskontoret. Når domfelte løslates eller prøveløslates, skal kriminalomsorgen fjerne det elektroniske utstyret fra domfeltes bolig.

16a 11 Forvaltnings samarbeid

Ved straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal kriminalomsorgen legge til rette for at samarbeidende etater skal kunne yte sine lovbestemte tjenester til domfelte og for at domfelte skal få del i tjenestene. Dersom den domfelte har behov for behandling for psykiske eller fysiske problemer bør det opprettes kontakt med sosial- og helsemyndighetene. I utgangspunktet bør slike henvendelser rettes til vedkommendes fastlege eller til fengselshelsetjenesten.

Ved delgjennomføring skal kriminalomsorgen medvirke aktivt til å formidle kontakt mellom den domfelte og myndigheter og frivillige organisasjoner som kan bidra til å lette overgangen fra fengsel til frihet. Dersom slik kontakt allerede er etablert bør det vurderes å forsterke denne ved overføring til straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

16a 12 Økonomiske forhold

Utgangspunktet er at domfelte skal ha arbeid eller annen sysselsetting og dermed kunne sørge for eget livsopphold. Dersom domfelte, helt eller delvis, mangler midler til å dekke sitt livsopphold, skal kriminalomsorgen medvirke til at domfelte får kontakt med de aktuelle myndighetene som

kan bidra til bolig, eventuelt utgifter til utrustning av bolig, støtte til livsopphold og nødvendige midler i forbindelse med sysselsetting.

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal ikke medføre en reduksjon eller avkortning i offentlige ytelser som den domfelte mottar eller har krav på. Domfelte har rett til å heve eventuelle dagpenger, arbeidsavklaringspenger, alderspensjon, sykepenger o.l. under straffegjennomføringen der hvor vilkårene for dette for øvrig er oppfylt. Om nødvendig kan kriminalomsorgen innhente opplysninger om økonomiske bidrag som domfelte mottar fra det offentlige.

Domfelte vil normalt ikke få økonomisk kompensasjon for eventuelle utlegg i forbindelse med straffegjennomføringen. Dette innebærer at domfelte selv må dekke utgifter til egen telefon som påløper i forbindelse med gjennomføring av elektronisk kontroll. Videre må den domfelte selv bære eventuelle utgifter ved tapt arbeidsfortjeneste i forbindelse med egnethetsvurdering og ulike aktiviteter i gjennomføringsplanen, samt ved reiser til og fra egnethetsvurdering og aktuelle aktiviteter.

Dersom domfelte mangler midler til telefonutgifter eller til transport til og fra aktiviteter som følger av vedkommendes gjennomføringsplan, kan kriminalomsorgen likevel dekke slike utgifter etter søknad fra domfelte.

Kriminalomsorgen skal dekke utgifter i forbindelse med egnethetsvurdering, teknisk utstyr, kontroll og tilsyn, programvirksomhet eller annen aktivitet i kriminalomsorgens regi. Det samme gjelder tiltak og utstyr i forbindelse med rusmiddelkontroll. Utgifter til transport i forbindelse med overføring av domfelte til eller fra fengsel dekkes av den enheten som domfelte overføres fra. Hvis den domfelte har forårsaket skader på, eller mistet hele eller deler av det tekniske utstyret kommer de alminnelige erstatningsregler til anvendelse, jf. retningslinjene om erstatning. Omfattende skadeverk bør normalt møtes med politianmeldelse.